

ВПЛИВ ПРЕДМЕТУ АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА НА ПОБУДОВУ ЙОГО ПРИНЦИПІВ

Гришина Наталія Вікторівна,

кандидат юридичних наук, доцент,

*завідувачка кафедри державно-правових дисциплін юридичного
факультету Харківського національного університету імені*

м. Харків, Україна

Формуванню сучасних уявлень предмета адміністративного права присвячено чисельні праці багатьох вітчизняних науковців, зокрема В.Б. Авер'янова, Ю.П. Битяка, С.В. Ківалова, Т.О. Коломоєць, В.К. Колпакова, Є.В. Курінного, Р.С. Мельника, Т.П. Мінки, І.Д. Пастуха, С.В. Петкова, Н.Б. Писаренко, С.Г. Стеценка, В.К. Шкарупи та ін. У результаті сучасних досліджень теоретичних засад предмета адміністративного права вченими було зроблено кілька важливих висновків. По-перше, відбулося подолання усталеного управлінського підходу, що довгий час визначав сутність адміністративного права. Натомість, адміністративне право розглядається як галузь, яка тісно пов'язана з юридичними механізмами захисту прав і свобод людини. По-друге, зміст предмета адміністративного права зазнав переосмислення відповідно до принципів правової держави та демократичних стандартів. По-третє, доведено системний характер предмета цієї галузі, що відображає внутрішню логіку і взаємозв'язок регульованих правовідносин.

Аналіз сучасних наукових підходів дозволяє дійти висновку, що предмет адміністративного права не обмежується лише відносинами у сфері виконавчої влади, а включає й інші види правовідносин, які забезпечують належне функціонування публічної адміністрації, реалізацію прав громадян та виконання публічно-правових зобов'язань держави перед суспільством.

Важливою складовою предмета адміністративного права є правовідносини, що виникають у процесі надання адміністративних послуг, реалізації делегованих повноважень органами місцевого самоврядування, а також під час відповідальності за порушення адміністративних зобов'язань і установлень. Сучасне трактування предмета адміністративного права враховує його динамічний характер, що обумовлений еволюцією соціально-економічних та політичних процесів. Визнання публічно-сервісної функції публічної адміністрації змінює класичні уявлення про межі адміністративно-правового регулювання, включаючи в нього такі аспекти, як відповідальність

публічної адміністрації за шкоду, завдану фізичним або юридичним особам, правовідносини між суб'єктами адміністративного права у разі порушення встановленого порядку, а також юрисдикцію адміністративних судів щодо поновлення порушених прав.

Узагальнюючи викладене, слід зазначити, що предмет адміністративного права охоплює суспільні відносини, які виникають у процесі реалізації публічною адміністрацією своїх зобов'язань у публічно-правовій сфері зокрема щодо забезпечення прав і свобод осіб, організацію публічної служби, відповідальності за порушення встановлених норм і правил.

Враховуючи види суспільних відносин, що складають предмет адміністративного права, принципи цієї галузі можна класифікувати за їхньою відповідністю чотирьом основним групам адміністративно-правових відносин: а) публічного управління; б) адміністративних послуг; в) відповідальності публічної адміністрації за неправомірні дії чи бездіяльність; г) відповідальності за порушення встановленого порядку та правил. Така класифікація дає змогу розкрити системність адміністративно-правового регулювання та визначити його ключові засади [1;2;3;4].

Беручи предмет адміністративного права, як системоутворюючий чинник формування підходів до класифікації принципів цієї галузі, можемо згрупувати принципи у такі групи.

До першої групи принципів віднесемо принципи, що визначають відносини публічного управління. Ця група принципів спрямована на регулювання діяльності органів публічної адміністрації у здійсненні виконавчо-розпорядчих функцій (принципи формування та реалізації державної політики у різних сферах; принципи належного урядування; принципи організації внутрішньосистемної діяльності; принципи прийняття управлінських рішень, принципи децентралізації тощо).

До наступної групи належать принципи здійснення публічною адміністрацією публічно-сервісної діяльності. До цих принципів можемо віднести принципи спрямовані на забезпечення прозорого та ефективного надання адміністративних послуг фізичним та юридичним особам, принципи реалізації адміністративних процедур.

До третьої групи принципів відносяться принципи відповідальності публічної адміністрації за невиконання своїх публічних зобов'язань. Ці принципи спрямовують функціонування публічної адміністрації, підзвітність та підконтрольність її перед суспільством.

Четверту групу принципів складають принципи відповідальності за порушення встановленого порядку та правил. Ці принципи регулюють відповідальність суб'єктів за недотримання адміністративно-правових норм у межах притягнення до відповідальності в адміністративному порядку та здійсненню адміністративного судочинства.

Обрана класифікація принципів адміністративного права ґрунтується на системному підході до предмета адміністративного права, і охоплює всі види суспільних відносин, які регулюються цією галуззю права. Запропонований підхід до систематизації принципів адміністративного права дозволяє прослідкувати їх взаємозв'язок з предметом адміністративного права, висвітлити взаємовплив та взаємообумовленість. Безумовно, подальших наукових досліджень потребує продовження здійснення класифікації принципів адміністративного права у межах запропонованих груп.

Література:

1. Колпаков В.К. Предмет адміністративного права: поняття, структура та система адміністративно-правових відносин. *Питання адміністративного права*. Кн. 2 . Х. : ООО «Оберіг», 2018. С. 8-24.

2. Мельник Р.С. Новий погляд на «вічну» проблему: предмет адміністративного права. *Питання адміністративного права*. Кн. 2 . Х. : ООО «Оберіг», 2018. С.33-52

3. Курінний Є. В. Предмет і об'єкт адміністративного права України : *монографія*. Донецьк : Юрид. акад. М-ва внутр. справ; Ліра лтд, 2004. 340 с.

4. Адміністративне право України : *підручник*. 2-ге вид., змін. і доп. / за заг. ред. Т.О. Коломощ. Київ : Істина, 2012. 528 с

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-395-1-92>

ОСОБЛИВОСТІ ПОБУДОВИ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ ПОДАТКОВОЇ СИСТЕМИ ЕСТОНІЇ ТА ДІЄВИ ПРИКЛАДИ ДЛЯ УКРАЇНИ

Хачатурян Володимир Хачатурович

аспірант Київського міжнародного університету

м. Київ, Україна

Слід зазначити, що податкова реформа в Україні відбувається під впливом міжнародної податкової конкуренції, необхідності європейської податкової гармонізації та координації національної податкової політики в напрямі досягнення стратегічної мети, що полягає в інтеграції країни до ЄС. Тому реформування податкової системи України здійснюється з урахуванням сучасних тенденцій розвитку систем оподаткування зарубіжних країн, зокрема країн-членів ЄС.